

Veileder for planting og utvikling av menigheter i DELK

1. Innledning

DELKs «[Strategi for menighetsplanting](#)», ble vedtatt på GF 2019 og utgjør grunnlaget for dette dokumentet.

Formålet med dette dokumentet er å:

- legge til rette for en samtale som avklarer forventninger når det vurderes et samarbeide med tanke på en menighetsplante i DELK-regi. En slik samtale vil først og fremst være en *visjonær* samtale.
- klargjøre hvilke *praktiske* skritt og avgjørelser som aktørene skal ta for å gå veien fra visjon til menighetsplante, og videre til en fullverdig DELK-menighet.
- legge til rette for samtaler om etablerte DELK-menigheters sendelse og veivalg.

Med oppdrag fra Gud

All menighetsplanting og utvikling av menighetsliv er basert på det løfte og oppdrag som Herren Jesus ga: «*Jeg har fått all makt i himmelen og på jorden. Gå derfor og gjør alle folkeslag til disipler*» (Matt 28,18b-19a), jf. *Strategi for menighetsplanting*. Når Herren sender tjenere til å forvalte de nådemidler Han har gitt sin kirke, lar Han sin kraft virke. Da kan mennesker bli omvendt og bli Guds barn ved dåp og tro.

Vi som er en del av den kristne menighet, oppfordres til å følge etter Jesus i liv og tjeneste med den utrusting og de nådegaver Herren har gitt oss. Slik tar vi ansvar for å forvalte våre ressurser etter Herrens vilje (sml. 1 Pet 4,10). Vi har forventninger til at Herren også i vår tid gjennom sin menighet vil inkludere nye mennesker i sitt rike. På den måten vil visjon og motto fra *Strategi for menighetsplanting* holdes levende hos oss:

Visjon

Hver ny generasjon må møte frelsen i Kristus! Vi vil bidra gjennom å plante nye menigheter som blir åndelige hjem og kraftsentra for Guds folk, som igjen planter nye menigheter.

Motto

I Jesus, for hverandre, ut i verden – gjennom nyplantede menigheter i Norge.

2. Grunnleggende forutsetninger

En grunnleggende avklaring i en samtale om en eventuell menighetsplante i DELK-regi, vil være hvordan en ser på *Grunnregler for Det evangelisk-lutherske kirkesamfunn*. Hovedpunktene her er:

- bekjennelsen til Jesus Kristus som Frelser og Herre.
- at Bibelen er det nådemiddel gjennom hvilket Gud taler til menneskene og åpenbarer seg selv, sin karakter og sin frelsesvilje.
- at dette nådemidlet, Guds ord, er den overordnede norm og kilde for tro, lære og liv.
- at de evangelisk-lutherske bekjennesskrifter som er nevnt i grunnreglene, gir uttrykk for den rette forståelse av hovedpunktene i Bibelen.

3. Punkter til samtale

Kristne menigheter/forsamlinger med en felles evangelisk-luthersk bekjennelse kan likevel ha noe ulikt syn på menighetens funksjon. Det kan derfor være viktig med en avklaring omkring synet på menigheten, enten det er modellen menighetsplanting *ved mottagelse* eller *menighetsplanting ved sendelse* (se strategidokumentet) som er aktuell. Punktene nedenfor kan være til hjelp når aktørene sammen skal avklare forventninger og ønskemål for en fremtidig menighet.

I etablerte menigheter finnes det naturlig nok en lokal tradisjon og praksis. Med jevne mellomrom er det sunt å evaluere menighetens åndelige liv og virksomhet opp mot det som er en menighets vesen og sendelse. Følgende punkter kan da også være til hjelp bl.a. i tilsynssamtaler mellom tilsynsmannen og lokalmenighetens ledelse.

En menighets vesen og sendelse

Hva tenker vi om:

- å feire gudstjenester og møter med tillit til Guds ord, slik at mennesker kan bli fornyet gjennom Ord og sakramenter?
- at menighetens eldsteråd legger til rette for at Guds ord forkynnes til gjenfødelse og et nytt liv i Kristus (Apg 10,44; Gal 3,1-3; 1 Pet 1,23)?
- at forkynnelsen av Guds ord virker en åndelig modning blant menighetsleddene (Ef 4,14-16) slik at de bærer frukt (Joh 15,16)?
- at menighetsleddene oppdager og lever ut de nådegaver hver enkelt har fått av Gud og at menighetsleddene er innstilt på frivillig innsats også utover de som eventuelt mottar lønn.
- å være en *misjonar* menighet? I dette legger vi
 - at menigheten er «i Kristus» og at de troende gjennom den Hellige Ånd blir kalt og utrustet til tjeneste for hverandre og andre (Ef 4,12). Da kan de bli sendt for å plante nye menigheter eller å nå ut til de som foreløpig ikke er nådd med evangeliet, slik Jesus sa: «Som Far har sendt meg, sender jeg dere» (Joh 20,21b).
 - at menigheten ønsker å leve verdig det kallet de har fått (Ef 4,1b), gjøre gode gjerninger i samfunnet i Jesu etterfølgelse, og forkynne Guds rike.
 - prioriterer ressurser (tid, penger osv.) for å nå mennesker, slik at de kan komme til tro på Jesus.

- F. å være en *diakonal* menighet? I dette legger vi
- at menighetsleddene ser og har omsorg for hverandre,
 - at de har et vedvarende blikk for å oppsøke, trøste og dele Jesu kjærlighet med fattige, nedbrutte, syke, ensomme og andre som trenger omsorg – både i menigheten og i lokalmiljøet rundt menigheten.

DELKs tradisjon og identitet

Hvordan stiller vi oss til å bygge felles identitet med andre DELK menigheter gjennom:

- G. å delta i DELKs misjonsprosjekter gjennom informasjon, forbønn, givertjeneste og fostring av nye utsendinger?
- H. å ta økonomisk ansvar for sin egen drift og sin(e) egne (egen) ansatte prest(er) og evt. andre medarbeidere?
- I. at menighetens åndelige ledelse består av menn som er ordinerte prester (livslang tjeneste) og innsatte eldste (åremålstjeneste)? Sammen utgjør prest og eldste menighetens eldsteråd, som har det åndelige ansvaret. I DELK har prest/eldste i prinsipp hatt samme ansvar, men presten er ordinert for regelmessig forkynnelse og forvaltning av sakramentene.
- J. at hovedsamlingene på søndagene vanligvis består vekselvis av gudstjenester ledet av prest, og søndagsmøter hvor de eldste har hovedansvaret og lekfolket gis mer plass med sine nådegaver?
- K. å oppmuntre og regelmessig legge til rette for at leke medlemmer/gjester forkynner?
- L. at en søker muligheter til å drive, eller samarbeide om, en kristen grunnskole med tanke på opplæring av menighetens barn og unge, men også som et misjonsprosjekt for å nå ut til andre, slik at flere kan inviteres inn i menighetens tro og liv? Dette kan eventuelt bety å støtte opp om allerede eksisterende kristne skoler.

Behov for og muligheter til ulike satsningsområder

Hva tenker vi om :

- M. relasjonen til eventuelt andre kristne fellesskap i området? I hvilken grad har vi forventninger til at en DELK-menighet vil styrke kristen- og menighetslivet i området? Er vi forberedt på eventuelt motstand og motsetninger?
- N. bibelgrupper, misjonsgrupper eller lignende som et grunnleggende element ved siden av søndagens gudstjeneste/møte i kirken?
- O. at hver ny generasjon menighetslemmer skal bli døpt og læres opp til å leve i Jesu etterfølgelse, slik at de kan modnes til å bli frimodige vitner om sin tro på Jesus?
- P. barne- og ungdomsarbeid? I hvilken grad er vi innstilt på å nå ut til barn og ungdommer der de befinner seg kulturelt og åndelig?
- Q. at menigheten skal ha plass til migranter og deres kulturelle uttrykk i et tverrkulturelt fellesskap i troen på Jesus?
- R. å forkynne evangeliet inn i, og å leve som menighet i en post-moderne og post-kristen kultur?
- S. familiens plass i kirke og samfunn? I vår tid vil kirken møte utfordringer angående den tradisjonelle familiens plass i samfunnet. Forventninger til familiearbeid?

- T. å legge til rette for de som ikke har egen familie?
- U. arbeid rettet mot de eldre i menigheten?
- V. mulighetene for diakonal tjeneste i menigheten og utover i samfunnet?
- W. å ha mål om – på kort eller lang sikt – å bli modermenighet for nye DELK-menigheter?

4. Praktiske skritt fra plante til menighet

Fra visjonen om en ny menighet til å bli en fullverdig DELK-menighet

Menighetsplantingen kan skje både i form av *menighetsplanting ved sendelse* og *menighetsplanting ved mottakelse*. Alle punktene 1 til 16 vil derfor ikke være like aktuelle for alle planteprosjekt.

1. Noen troende søsken som allerede er medlemmer i en DELK-menighet, og/eller andre som vurderer mulighetene for en evangelisk-luthersk menighetsdannelse, ber og samtaler over en visjon om en menighetsplante i DELK-regi i et spesifikt område.
2. Tilsynsmannen kontaktes for en første avklaring. Sammen med Menighetsplantingsutvalget (MP) vurderes hvilke menighetsplantingsprosjekt som til enhver tid kan settes i gang ut fra avstander, kirkegeografiske behov og tilgjengelige ressurser i kirkesamfunnet. Noen steder vil det være store behov for en menighetsplante, mens det andre steder finnes livskraftige og sunne menigheter slik at DELK ikke bør satse der.
3. I de tilfeller der visjonen om planting kommer som henvendelse fra enkeltpersoner eller grupper, som vurderer en DELK-etablering på sitt sted, legger tilsynsmannen til rette for en samtale om menighets vesen og sendelse utfra denne veilederen. Tilsynsmannen i samarbeid med MP gir eventuelt klarsignal til oppstart av et interims-prosjekt for menighetsplanting.
4. Tilsynsmannen kan i samarbeid med MP utfordre en lokal DELK-menighet til å bli modermenighet/faddermenighet for en menighetsplante i DELK-regi.
5. I de tilfeller der visjonen om planting kommer fra medlemmer av en DELK-menighet som opplever seg kalt av Gud til planting ved sendelse, skal eldsteråd og menighetsmøte fatte vedtak om dette før en prosess starter med tanke på utsendelse/ny menighetsplante.
6. Så fort det lar seg gjøre, inviteres lokale DELK-medlemmer og eventuelt andre interesserte til et møte for orientering og for å velge et interimsstyre for prosjektet. Styremedlemmene velges blant de som allerede er DELK-medlemmene på stedet.
7. Hyrde- og læreansvaret i menighetsplanten plasseres enten i eldsterådet i modermenigheten eller i eldsterådet i den menighet som av tilsynsmannen er forespurt til å være faddermenighet. Det ligger i hyrdeansvaret å sørge for at menighetsplanten betjenes med ord og sakramenter. Tilsynsmannen kan i særlige tilfeller midlertidig overta hyrdeansvaret for menighetsplanten.
8. Når det finnes minst én egnet og villig eldstekandidat i menighetsplanten, kan det holdes eldstevalg for interim-eldste. Etter innstilling fra ansvarlig eldsteråd i moder-/faddermenigheten, avgjør tilsynsmannen om kriteriet er oppfylt.
9. Hvis det ikke foreligger mulighet for å gjennomføre et valg, kan tilsynsmannen utpeke en eller to interim-eldste for å utøve lokalt hyrdeansvar i en avtalt periode. En slik lokal interim-eldste

vil ha tett dialog med eldsterådet i moder-/faddermenigheten fram til menighetsplanten evt. opptas som fullverdig menighet i DELK.

10. Menighetsplanteren eller planterne kan enten være utsendt i lønnet eller ulønnet oppdrag, i permanent tjeneste eller med gjesteoppdrag. Det kan gjerne skje i kombinasjon av disse elementer hvis planten er med på DELKs felles reiserute for prester. Det tilstrebes at moder- eller faddermenigheten avser nødvendige menneskelige ressurser for å hjelpe planten i gang.
11. De som til enhver tid utgjør ansvarlig eldsteråd for menighetsplanten, skal i starten særlig legge til rette for undervisning og samtale over punktene i denne veilederen, slik at medlemmene av planten kan finne en felles forståelse og identitet med DELK som kirkesamfunn. MP kan bistå med å lage og oppdatere ressursopplegg til dette.
12. De som slutter seg til en ny DELK-plante, vil noen ganger ha «bagasje» med seg, enten fordi de er helt nye som bekjennende kristne, eller fordi de har en annen kristen bakgrunn og derfor kan bære på skuffelser i forhold til det kirkesamfunn de så seg nødt til å forlate. Ansvarlig eldsteråd i menighetsplanten sørger for individuelle samtaler og veiledning i prosessen på vei inn i et nytt kirkesamfunn. MP bistår med å lage og oppdatere ressursopplegg til dette.
13. For å komme med på kirkesamfunnets felles reiserute for prester, ønsker DELK at menighetsplanten
 - a. bidrar til å dekke reiseutgifter for tilreisende prester og besøkende ressurspersoner fra kirkesamfunnet
 - b. sender inn en fast del av sine inntekter, eller tar opp regelmessige offer til DELKs misjonsprosjekter (10% av alle gaveinntekter kan være en enkel måte å administrere dette på)
 - c. er innstilt på å dekke lønnskostnadene for den tiden de tilreisende DELK-prestene bruker på å besøke menighetsplanten.
14. Menighetsplanten følger til enhver tid gjeldene regnskapsprinsipper i DELK. Derfor vil det i de fleste tilfeller være nødvendig at det opprettes en forening allerede når det velges et interimsstyre.
15. I tilfeller der modermenigheten til menighetsplanten ikke har nok økonomiske ressurser, kan menighetsplanten søke DELK sentralt om økonomisk støtte. Søknaden sendes da via MP til HS. Eventuell støtte innvilges for ett år om gangen og begrenses oppad til fire år. Følgende kriterier vektlegges når søknaden skal vurderes:
 - a. menighetsplanten har regelmessig gjennomførte (søndags)møter også utenom de gangene prester fra sentral reiserute er på besøk.
 - b. det praktiseres givertjeneste på et forventet nivå ut fra antall medlemmer og evne i planten.
 - c. det sendes regelmessig gaver til DELKs misjonsprosjekter.
 - d. et reflektert syn på satsingsområder, ref. punkt M til W.
16. Når det viser seg at menighetsplanten er aktiv i en lengre periode, er det aktuelt å søke om opptak som menighet i DELK. Dette skjer etter dialog og i overensstemmelse med tilsynsmannen og MP. Etter innstilling fra Rådsmøtet opptar Hovedstyret menighetsplanten som fullverdig

DELK-menighet. Et vedtak om opptak skjer på grunnlag av kriterier i punkt 13 og 14 ovenfor, pluss følgende:

- a. det må være minst én kandidat som stiller til eldstevalg
- b. det må finnes kandidater som stiller til valg til et menighetsstyre
- c. det må foreligge et realistisk budsjett for å kunne ansette en prest i ønsket prosentstilling, eller en realistisk plan for at en prest (ordinert) kan bruke ulønnet tid i ønsket mengde i den nyetablerte menigheten.